

uden Skade; ... det forbydes udtrykkeligt at benytte nogen Øvelse som Straffemiddel". Endelig hedder det i samme Reglement Nr. 255, Side 111: „Løb er tillige en af de Øvelser, der lettest kunne overanstrenges og derfor lettest kunne misbruges; det er derfor af den Grund af største Vigtighed, at der gaas gradvis frem, saa at Løbets Varighed kun lidt efter lidt forøges. — Læreren maa under Løbeøvelsen lade de Elever, der synes meget anstrengte, træde ud". Ved denne Lejlighed er det notorisk, at Soldaterne bleve straffede, fordi de ere traadte ud, idet de have faaet en ekstra Løbetur. Løb er paa Trods af Reglementet blevet benyttet som Straf. Dette synes jeg, den ærede Forsvarsminister ikke kan undgaa at lægge Mærke til, naar han læser denne Dom og de ledsagende Bilag. Derfor mener jeg mig berettiget til at kræve af Ministeren, at han undersøger Sagen og lader vedkommende Løjtnant drage til Ansvar.

Under Adressedebatten diskuterede vi noget om Fæstningens Stilling, idet der fra flere Sider her i Tinget blev holdt paa, at Fæstningen burde nedrives. Vi have aldrig rigtig kunnet faa at vide, hvorledes Regeringspartiet og Regeringen staa dertil. Det synes, som om der er en Svingning i deres Opfattelse med Hensyn til dette Spørgsmaal. Jeg vil, som ved tidligere Lejligheder, udtale, at jeg synes, denne Sag er af saa uhyre stor Vigtighed for vort Land, at vi ikke maa lade Finanslovbehandlingen gaa til Ende, uden at vi have omtalt den. Jeg vil da tillade mig at anføre, at Reformpartiet jo tidligere ikke har været bange for at udtale sig klart og bestemt mod Københavns Befæstning. Naar der nu er nogen Vaklen imellem dem, synes det, som om de ere komne i Tanke om, at deres tidligere Standpunkt var forkert. Jeg vilde beklage, hvis det var Tilfældet, jeg vilde beklage, hvis vi skulde faa den samfundsskadelige Fæstning godkendt af den danske Rigsdag. Jeg vil henvise til det, Grev Holstein udtalte i 1885, endnu før Provisorierne vare begyndte. Ja, jeg ved godt, at der var et Provisorium i 1877, men den Serie af Provisorier, vi have lagt mest Mærke til, er jo fra 1885 til senere. Der ved, at Fæstningen er bleven anlagt provisorisk, er dens ulovlige Anlæggelse traadt saa stærkt i Forgrunden, at mange sikkert se paa den saaledes, at det er det værste ved den. Men det er det ingenlunde. Den Gang Holstein-Ledreborg fremsatte sine Udtalelser i Folketinget, var man

endnu ikke begyndt paa Befæstningen, og da drejede det sig om Sagen i sin Realitet. Da udtalte Grev Holstein, at Venstre var imod denne Fæstning, slet ikke, fordi det var Højre, der vilde anlægge den, egentlig heller ikke for de Bekostninger, der vilde være forbundne dermed, men det afgørende var, at den var *farlig for Landets Selvstændighed*. Han brugte saa stærke Udtryk, at han sagde: Det første Spadestik til Københavns Befæstning er det første Skridt henimod Danmarks Undergang som selvstændig Stat. Dette Standpunkt er senere blevet opretholdt, hvad jeg ogsaa tidligere har haft Lejlighed til at fremhæve. Jeg skal ikke komme ind paa de Udtalelser, jeg tidligere har fremhævet, men kun anføre, at fire Medlemmer af et tidligere Finansudvalg, af hvilke nu kun to have Sæde i Folketinget, nemlig den højttærede Forsvarsminister og det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen), vare saa overbeviste om Fæstningens Skadelighed, at de foreslog, at den øjeblikkelig skulde nedlægges og sløjfes, idet de i 1892—93 stillede Forslag om en Indtægt af 50,000 Kr., der skulde komme ind ved Salg af Fæstningsarealer. Det var et rigtigt Standpunkt, og et Standpunkt, som viste deres Overbevisning om Fæstningens Skadelighed.

Jeg vil bare ønske, at den Overbevisning maa holde sig, saa at vi kunne faa Fæstningen nedreven og maaske faa en Indtægt i Statskassen ad den Vej. Den Indtægt vilde naturligvis ikke paa nogen Maade ækvivalere de uhyre store Udgifter, der have været forbundne med Fæstningens Anlæg. Men det er ikke alene et økonomisk Spørgsmaal, det er ogsaa et politisk Spørgsmaal, saa selv om der ikke kommer saa mange Penge ind ved igen at bringe disse Arealer under Ploven, som de have været før, har det mindre Betydning. Man maa betragte de Penge, der ere anvendte dertil, som fuldstændig tabte. Jeg vilde anse det for et stort Samfundsgode, om vi kunde faa Fæstningen nedreven.

Naar jeg omtaler dette økonomiske Spørgsmaal, vil jeg tillade mig at omtale et særligt Forhold, som for mig er ganske alvorligt, endskønt maaske adskillige ville trække paa Smilebaandet. Det er Spørgsmaalet om Middelgrundsfortets Anvendelse. Med Hensyn til de Arealer, hvorpaa Landbefæstningen er anlagt, kan man være paa det rene med, at naar Fæstningen er nedlagt, ere dens Arealer brugelige til adskillig nyttig Brug, saaledes at man der kan